

Aan de woordvoerders Eerste Kamer debat Wet Werkelijk Rendement (36.748)

Kopie: de Staatssecretaris van Financiën (Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane), de heer E. Eerenberg

Amsterdam, 29 juni 2026

Betreft: Wet werkelijk rendement box (36.748) en het Nederlandse ondernemingsklimaat

Geachte heer/mevrouw,

Cradle is een van de voornaamste AI-bedrijven van Nederland. Vanuit Amsterdam bouwen wij kunstmatige intelligentie waarmee wetenschappers over de hele wereld sneller en beter eiwitten ontwerpen, de bouwstenen voor nieuwe medicijnen, vaccins, voedingsmiddelen en duurzame industriële processen. Wij hebben een eigen laboratorium in Amsterdam, werken samen met bedrijven als Bayer, Novo Nordisk, Johnson & Johnson en Novonosis, hebben ruim honderd medewerkers en haalden tot nu toe meer dan honderd miljoen euro aan investeringen op.

Vier van onze vijf oprichters zijn Nederlands. Wij geven om Nederland en zetten ons geregeld in voor het ecosysteem, van het adviseren van de overheid tot het op weg helpen van andere oprichters. Juist daarom doet het ons pijn dat onze investeerders en commissarissen ons hebben gevraagd, vanuit hun fiduciaire verantwoordelijkheid jegens de aandeelhouders, om voorbereidingen te treffen om Nederland te verlaten wanneer het ondernemingsklimaat verder verslechtert. Die voorbereidingen hebben wij inmiddels moeten treffen.

Wij betalen onze belasting met liefde, zolang wij hier ook daadwerkelijk een bedrijf kunnen bouwen waarmee we die belasting kunnen opbrengen.

De directe aanleiding voor deze brief is de voorgenomen wijziging van box 3. Deze wet - Wet werkelijk rendement box 3 (36.748) - behandelt u morgen.

Onze oproep is om de Wet werkelijk rendement in deze vorm niet aan te nemen.

Concreet vragen wij om het volgende:

- Kies voor een vermogenswinstbelasting, waarbij pas belasting verschuldigd is op het moment dat winst daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Laat dit gelden voor alle illiquide aandelen, Dat sluit bovendien aan bij box 1 en box 2 en bij wat vrijwel alle andere landen doen.
- Haal de startup definitie er in zijn geheel uit. Elk criterium daarvoor is arbitrair. De enige oplossing is het nemen van beursnotering als definitie.

- Voer de goede elementen uit de brief van de Staatssecretaris van 19 juni, waaronder de regeling voor werknemersparticipatie, de win-winregeling en de partiële buitenlandse belastingplicht, zo snel mogelijk in.

Aan onze oproep gaan verschillende ontwikkelingen vooraf, waaronder de aanhoudende discussie over de expatregeling.

Voor dit onderwerp is van belang het volgende toe te lichten, Iedere medewerker van Cradle heeft aandelen in het bedrijf. Dat is een bewuste keuze. In een jong bedrijf zijn de salarissen beperkt in vergelijking met de 'big-tech' bedrijven waarmee wij concurreren om talent. Het lagere salaris compenseren wij met aandelen waarmee wij iedereen laten meedelen in de waarde die we samen opbouwen. Het is de manier waarop wij toptalent kunnen aantrekken. Onze verwachting is ook, dat wanneer wij succesvol zijn, onze medewerkers op den duur hun verworven kapitaal en kennis zullen herinvesteren in nieuwe Nederlandse bedrijven. Echter, de voorgestelde vermogensaanwasbelasting belast jaarlijks de waardestijging van die aandelen, ook wanneer die stijging alleen op papier bestaat. Een voorbeeld maakt duidelijk waar dat toe leidt.

Neem het voorbeeld van ^{5.1.2.e} Hij maakte de overstap van een lucratieve positie bij een groot technologieconcern naar de prille beginfase van Cradle. ^{5.1.2.e} leverde fors in op zijn salaris in ruil voor een aandelenpakket. Inmiddels is dat pakket € 513.285 waard, waarvan 58% is vrijgevallen. Omdat zijn opties, conform onze standaard, een uitoefenprijs van slechts één cent hebben, zijn deze aandelen in de praktijk reeds zijn eigendom. Binnenkort hopen wij een nieuwe investeringsronde af te ronden. Dergelijke rondes leiden doorgaans tot een drie- tot vijfvoudige waardestijging; een mijlpaal waar het hele team hard voor knokt. Echter, juist op dat moment keert de voorgestelde box 3-methodiek zich tegen hem.

De beoogde wet verplicht ^{5.1.2.e} om jaarlijks 36% belasting af te dragen over de waardegroei van zijn aandelen, ook als er geen verkoop plaatsvindt. Bij een verdrievoudiging van de waarde stijgt zijn bezit op papier met een miljoen euro, wat resulteert in een belastingclaim van circa € 370.000. Bij een vijfvoudige waardering loopt de papieren winst op naar € 2,1 miljoen en de aanslag naar € 740.000. ^{5.1.2.e} heeft deze middelen niet liquide. Omdat Cradle een besloten vennootschap is zonder publieke markt, kan hij zijn aandelen niet simpelweg verzilveren om de fiscus te betalen. Hij staat voor een onmogelijke keuze: zijn belang gedwongen van de hand doen of Nederland verlaten voordat deze regels in 2028 ingaan. Per saldo levert dit de schatkist niets op, terwijl het toptalent afschrikt en de voedingsbodem voor nieuw ondernemerschap vernietigt. De wrange ironie is dat deze maatregelen de personen met de grootste belangen — de oprichters en internationale investeerders — juist ontzien.

Wie een belang van 5% of meer houdt, valt onder box 2 en rekent pas af bij feitelijke realisatie. De lasten van deze stelselwijziging landen dus volledig bij onze medewerkers, niet bij ons als oprichters. Hiermee bevoordeelt de wet de reeds vermogende bezitter, terwijl werknemers die met hun inzet en vertrouwen meebouwen aan de waarde van het bedrijf, zwaar worden gestraft.

Wij weten dat er een uitzondering wordt voorgesteld voor start-ups en scale-ups, waarmee deze aandelen pas bij realisatie worden belast. Dat is goedbedoeld, maar wat ons betreft niet de oplossing. Zo'n uitzondering vraagt om een aparte definitie van een startup, met de bijbehorende afbakeningsvragen en staatssteunrisico's, en laat ondernemers in onzekerheid. Geen van de criteria: omzet of leeftijd van het bedrijf zijn niet relevant. De kern van het probleem zit in het belasten van niet-gerealiseerde winst; een uitzondering voor één categorie bedrijven neemt dat niet weg. Het meest logische moment waarop winst gerealiseerd wordt en aandelen te gelde kunnen worden gemaakt, is de beursgang. Ons voorstel zou zijn dit als uitgangspunt te nemen.

Boven op deze inhoudelijke problemen komt de onzekerheid. Investeerders rekenen onzekerheid mee, en buitenlandse investeerders in het bijzonder. Een open economie die een derde van haar welvaart uit het buitenland haalt, kan zich niet permitteren om de spelregels telkens te wijzigen. Bij iedere financieringsronde kijken investeerders naar het land waarin wij gevestigd zijn, en de aanhoudende onduidelijkheid over box 3 en de expatregeling weegt in die gesprekken mee als een reëel nadeel. Onze commissarissen kunnen daar niet, vanuit hun verantwoordelijkheid, omheen. Duidelijkheid alleen lost het niet op. Een regeling die voor langere tijd vastligt maar ongunstig uitpakt, dwingt ons evengoed tot vertrek.

Wij dragen graag bij aan Nederland, in belasting en in tijd en kennis voor het ecosysteem. Wij willen vanuit Amsterdam een wereldspeler bouwen, met de banen, de kennis en de nieuwe ondernemingen die daaruit voortkomen. Daarvoor is een belastingstelsel nodig dat ondernemen mogelijk maakt. Wij gaan graag met u in gesprek om dit toe te lichten en onze cijfers te delen.

Met vriendelijke groet,

namens de oprichters van Cradle,

5.1.2.e

medeoprichter en CEO